

FRÓÐSKAPARSETUR
FØROYA

Politiskur arvur

Hallbera West

Vísindavøka 20/9 2019

Politiskur arvur

Politikkur yvirskipað – hvussu skipa vit eitt samfelag og hvussu regulera vit atferð

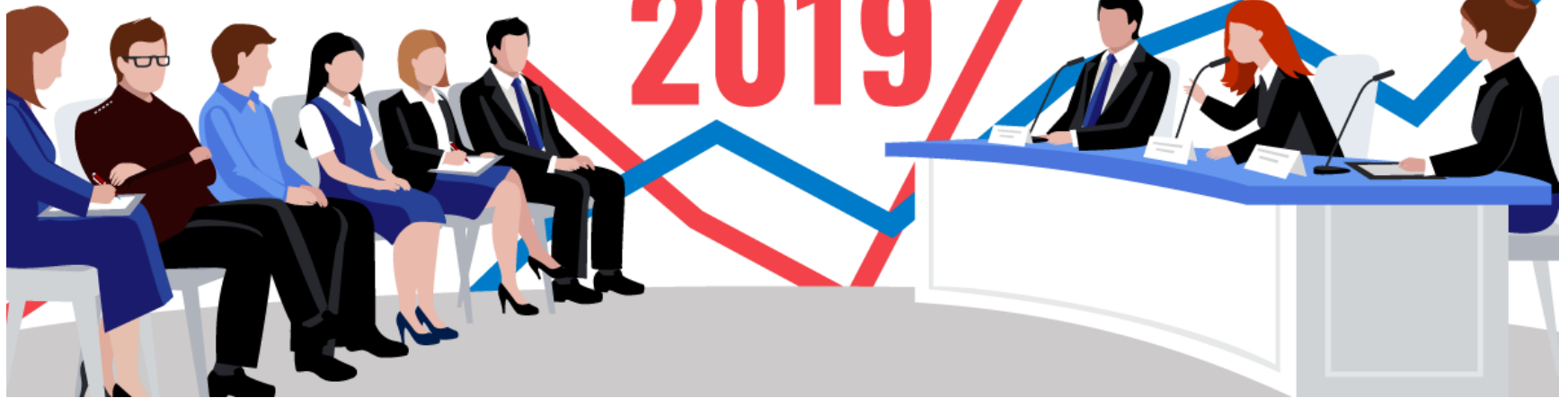
Politiski arvur:

- Stovnar
- Reglur/normar
- Siðvenjur

Tíðarperspektivið avgerandi:

- Hvat hava vit “arvað” frá undanfarnum ættarliðum
- Hvat gera vit við “arvin”, og hvat lata vit víðari....

Løgtingsvalið 2019

Borgarlig meirlutasamgonga

Óli P tekur: Tríeindin

Vaðið og snávingarsteinar.

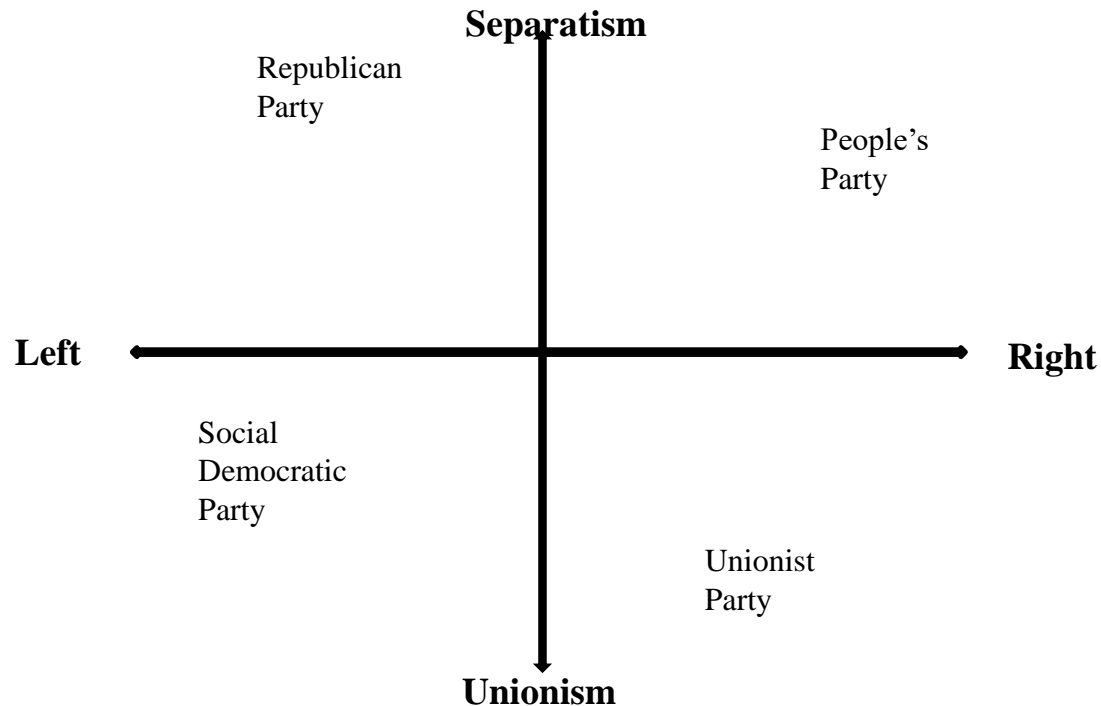
Arvur sum konfliktlinjur

Politisku flokkarnir avspegla gamlar konfliktlinjur:

- Loysing – samband
- Vinstra – høgra
 - Hvussu samfelagið skal skipast
 - Umboða áhugabólkar
 - Arbeiðstakari mótvegis arbeiðsgevara
 - Fiskimaðurin mótvegis reiðarinum
- Etisk mál
 - Lutvíst innanflokka og lutvíst millum flokkar
- Miðstaðarøkið og økir úti um landið
 - Innanflokka

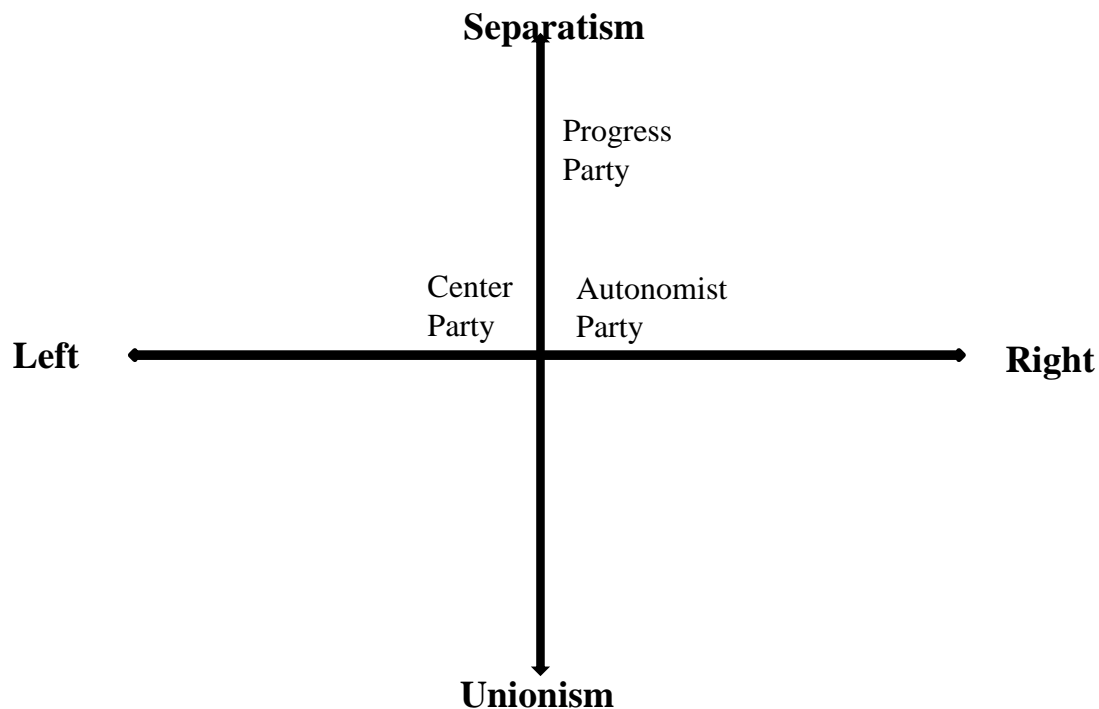
Floksskipanin – fýrabýti

1998-2019: 28-30 tingfólk (6-8 hvør)

Floksskipanin – ískoyti...

1998-2019: 2-5 tingfólk í alt

“Kompromisets kunst”

Duga at telja uppí 17 – “neyðsemjur” yvir um ásar...

Government time-period	Main compromise axe
1950s	Mixed: Left-right Unionism-Separatism
1960s	Left-right
1970s	Mixed: Left-right Unionism-Separatism
1980s	Unionism-Separatism
1990s	Mixed: Unionism-Separatism Left-right
2000s	Mixed: Unionism-Separatism Left-right
2010s	Unionism-Separatism

Arvur sum mentar siðvenjur

Galdandi fyri flokkar í samgongu:

- Flokkar fremja politik saman, men standa hvør sær til svars yvir fyri veljarunum
 - Mugu tí tryggja seg í eini samgongu
 - Serliga í FO, tá “neyðsemjurnar” kunnu vera stórar...

Hava ment rættiliga sterkar siðvenjur:

- Samgongugrundarlag/skjal
- Samgongufundir (umframt landsstýrisfundir, hoyring av flokkum)
- Málsøkjaeftirlit - Nevndarforfólk/landsstýrisfólk

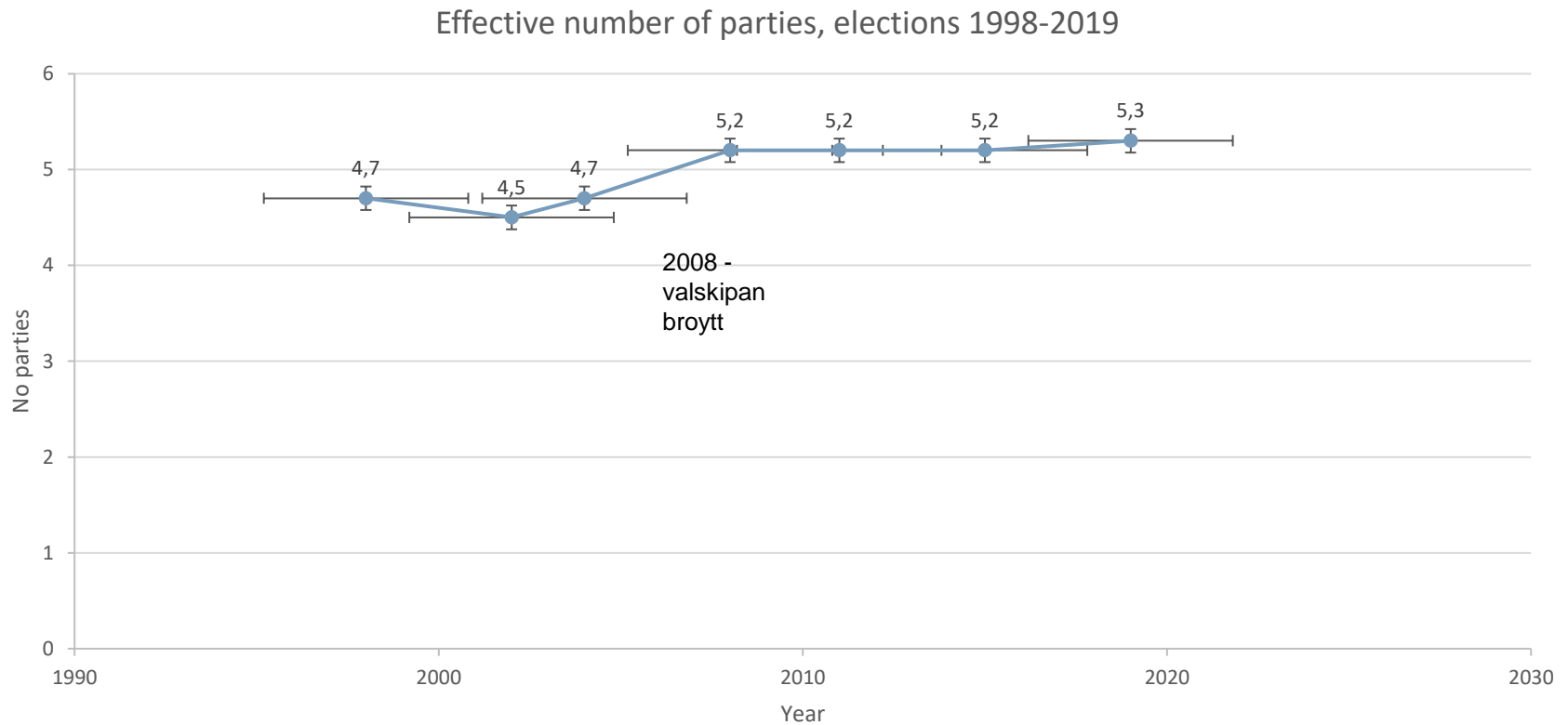
Arvurin við meirlutastjórn

Hví ikki minnilutastjórn”

- Vit kunnu
 - Hava negativa parlamentarismu
 - Tí eingin formel forðing (kom tó seint í gildi í Fo)
- “Hini hava” - ofta minnilutastjórn í skandinavia....
- Vit hava bara ikki
 - Stórar, sterkar miðsøkjandi flokkar
 - Arvurin er fýrabýti...
- Og vit hava
 - Lutfalsliga høga fragmentering

Mát fyri fragmentering

Norðurlond 1999-2011: 3,5 - 5,5

Arvur og veljarin

Horvin “arvur” – horvin konfliktlinja?

Fiskimaður og reiðari hava kasta saman?

Klaksvík

(fíntalt) Løgtingsval 31. august 2019 23:34:05

Flokkur		Val 2019	%	Val 2015	%	Munur
A	Fólkaflokkurin	1594	47,3	1040	32,4	14,9
B	Sambandsflokkurin	421	12,5	499	15,6	-3,1
C	Javnaðarflokkurin	536	15,9	705	22,0	-6,1
D	Sjálvstýri	231	6,9	276	8,6	-1,8
E	Tjóðveldi	332	9,8	456	14,2	-4,4
F	Framsókn	28	0,8	66	2,1	-1,2
H	Miðflokkurin	168	5,0	166	5,2	-0,2
K	Framtakið fyri rættinum at velja cannabis	21	0,6	0	0,0	0,6
L	Føroyaflokkurin	41	1,2	0	0,0	1,2
Atkvøður		3372	3208			Blankar/Ógild.
Valrætt/Vallutøka		3755	90,0		6/3	

Ynskiligur arvur?

Sera lág kvinnumboðan....

Ikki formellar forðingar:

- Eitt valdømi
- Opnir listar

T.d. borgarligu flokkarnir – hvat sker?:

- Uppstillingin lág
- Fjølmiðlaumboðan lág
- Atkvøðutal lágt

Er tað tí, at konservativ – menn og kvinnur – velja ikki kvinnur?

=> Mentanin - gjøgnumsúrگاđ uppbytið/leiklutir?

FRÓÐSKAPARSETUR
FØROYA